

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/97/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119203144
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8119203144.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členiek senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Mariany Muránskej v právnej veci starostlivosti súdu o mal. I. Y., L.. XX.XX.XXXX S. G. Y., L.. XX.XX.XXXX, M. P. J. P. XX, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny G., deti rodičov: matka L. Y., L.. XX.XX.XXXX, P. J. P. XX, zast. JUDr. Martina Kožárová Jenčová, advokátka so sídlom AK Slovenská 69, Prešov a otec C. Y., L.. XX.XX.XXXX, P. J. P. XX, zast. JUDr. Martin Staroň, advokát so sídlom AK Hlavná 89, Prešov, v konaní o zvýšenie výživného a o úpravu styku, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 27P/42/2019-156 zo dňa 28.01.2020 takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok vo výroku o zvýšení výživného.

II. Zrušuje rozsudok v časti zamietnutia návrhu matky na zvýšenie výživného od 14.2.2019 do vykonateľnosti výroku o výživnom a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Matka sa návrhom doručeným súdu prvej inštancie dňa 14.02.2019 domáhala zverenia maloletých detí do jej osobnej starostlivosti a uloženia povinnosti otcovi prispievať na výživu mal. I. sumou vo výške 350,- eur mesačne a na mal. G. sumou vo výške 350,- eur mesačne. Styk otca s maloletými nežiadal a upraviť. Žiadala priznať nárok na náhradu trov konania.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Súd prvej inštancie rozhodol vo veci rozsudkom č. k. 27P/42/2019-156 zo dňa 28.01.2020, ktorý je predmetom tohto odvolacieho konania tak, že cit.:

„m e n í rozsudok Okresného súdu Prešov, č.k. 24 P 330/2007-38 zo dňa 7.11.2007 vo výroku o výške výživného a o úprave styku tak, že:

z v y š u j e výživné zo strany otca pre mal. I. Y., nar. XX.X.XXXX zo sumy 1 600 Sk, t.j. 53,11 Eur mesačne na sumu 150 Eur mesačne a pre mal. G. Y., nar. X.X.XXXX zo sumy 1 100 Sk, t.j. 36,51 Eur mesačne na sumu 130 Eur mesačne, ktoré bude poukazovať k rukám matky, vždy do 20-tého dňa v mesiaci vopred, počnúc právoplatnosťou rozsudku opakovane do budúcnosti,

styk otca s mal. deťmi sa n e u p r a v u j e ,

žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

3. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. §§ 25 ods. 1, 2; 26; 36 ods. 1; 62 ods. 1 až 4; 75 ods. 1; 78 ods. 1, 2 Zákona o rodine.

4. Konštatoval, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že od poslednej úpravy práv a povinností k maloletým deťom uplynula doba viac ako 12 rokov a za toto obdobie manželia začali žiť v spoločnej domácnosti, do ktorej sa vrátila matka späť. Aj keď sú rodičia maloletých detí stále manželia, vzťahy medzi nimi sú vypäté, v súčasnosti každý z nich hospodári so svojimi finančnými prostriedkami samostatne, nežijú spolu ako manželia, pričom rok otec zasiela na výživu detí, resp. do domácnosti na účet matky sumu 200 Eur mesačne. Obaja rodičia zhodne potvrdili, že sa stravujú oddelene, pričom poplatky spojené s bývaním, a to inkaso a kúpu dreva na kúrenie zabezpečuje výlučne otec, rovnako v minulom školskom roku platil obom deťom obedy v škole. Okrem toho zakupoval potraviny do domácnosti, z ktorých uviedol, že sa mohli stravovať aj deti, tiež zakupoval hygienické pomôcky a potreby. Aj keď od poslednej úpravy výživného došlo k obnoveniu spolužitia manželov, v súčasnej dobe títo napriek tomu, že žijú v jednej domácnosti, túto spoločne nevedú, otec sa však podieľa na výchove a starostlivosti o maloleté deti, preto súd nepovažoval za dôvodné opätovne deti zverovať do osobnej starostlivosti matky, nakoľko už takéto rozhodnutie bolo vydané súdom v roku 2007. Keďže však došlo k zmene pomerov na strane maloletých detí, ale aj ich rodičov, bolo dôvodné rozhodovať o zvýšení výživného, nakoľko pri poslednej úprave výživného mal maloletý I. 3 roky a maloletá G. mala 5 mesiacov, pričom v súčasnej dobe je už I. v 9. ročníku a G. v 6. ročníku druhého stupňa základnej školy. Je nepochybné, že sa obom navýšili výdavky súvisiace s nákupom učebných pomôcok, školských potrieb, ošatenia, stravy, hygienických potrieb s poukazom na to, že obe deti majú celiakiu, je potrebné im kupovať bezlepkové potraviny, čo je finančne náročnejšie. Okrem toho má maloletý I. zdravotné problémy, je potrebné sa mu viac venovať, najmä v učení, obe deti začali navštevovať plávanie a G. navštevuje základnú umeleckú školu, kde sa platia pravidelné poplatky. Doposiaľ tieto výdavky hradili rodičia spoločne, pričom otec sa podieľal na týchto výdavkoch v menšej miere, čo odôvodňoval tým, že bol v priebehu posledného roka nezamestnaný, nemal pravidelný príjem, napriek tomu zasielal matke na účet sumu 200 Eur mesačne a platil všetky poplatky spojené s bývaním.

5. Keďže otec svojimi platbami zabezpečil bývanie maloletým deťom, tiež im minulý rok platil obedy v škole a na účet matky prispieval sumou 200 Eur mesačne, čo súd pomerne rozdelil medzi 2 deti, teda každému po 100 Eur mesačne, mal súd za to, že sám takto dobrovoľne navýšil výživné pre oboch. Zároveň otec uviedol, že zakupoval potraviny pre deti, čo popierala matka s tým, že nekupoval bezlepkové potraviny, preto ich deti nemohli spotrebovať. V tomto došlo k nezhode rodičov, čo bolo veľmi obtiažne preukázať, nakoľko každý rodič tvrdil ohľadom stravovania sa detí niečo iné. Je však nepochybné, že obedy v roku 2019 do septembra mali deti zaplatené otcom.

6. Aj keď súd v priebehu konania zistil dôvody na strane maloletých detí ohľadom navýšenia výživného zo strany otca, nepovažoval za dôvodné zvýšiť výživné od podania návrhu tak ako žiadala matka, nakoľko už v tomto období sám otec dobrovoľne prispieval na výživu detí vyšším výživným, či už úhradou stravy v škole, zabezpečením bývania alebo čiastočne navýšením výživného na sumu 100 Eur mesačne pre každého. Zároveň v tomto období bol otec nezamestnaný a aj keď ukončil pracovný pomer, kde jeho čistý mesačný príjem sa pohyboval v sume okolo 1 100 Eur mesačne, uvedomoval si svoju zodpovednosť k maloletým deťom a výživné aj naďalej platil a platil ho aj vo vyššej sume, než ako bolo určené pri poslednej úprave výživného.

7. Zároveň mal súd preukázané, že od 01.01.2020 sa otec opätovne zamestnal a aj keď ide o prácu na 4 hodiny denne, zároveň začal poberať opatrovateľský príspevok na svojho otca, čím došlo k navýšeniu jeho príjmu oproti obdobiu, keď bol nezamestnaný. Aj keď matka tvrdila, že otec vždy mal prácu, vedel zarobiť finančné prostriedky a pracoval aj počas obdobia, keď bol nezamestnaný, súd vychádzal z príjmu, ktorý mal riadne preukázaný, a to z opatrovateľského príspevku a z pracovnej zmluvy, podľa ktorej má v súčasnej dobe základnú mzdu 290 Eur mesačne. Vzhľadom na navýšenie príjmu na strane otca od poslednej úpravy výživného, kedy jeho čistý mesačný príjem bol 398 Eur mesačne, považoval súd za dôvodné navýšiť výživné u maloletého I. na sumu 150 Eur mesačne a u maloletej G. na sumu 130 Eur mesačne. Podľa názoru súdu v súčasnej dobe je otec schopný platiť takéto výživné s prihliadnutím na potencialitu príjmu, ktorý by mohol dosahovať v prípade, že by sa nevzdal

výhodnejšieho zamestnanie, ktoré mal v roku 2018. Zároveň súd však akceptoval, že dôvodne poberá opatrovateľský príspevok, nakoľko jeho otec si v súčasnej dobe vyžaduje opatrovateľskú starostlivosť.

8. Uvedené výživné súd navýšil počnúc právoplatnosťou rozsudku do budúcnosti s poukazom na to, že doposiaľ otec prispieval na výživu detí vyšším výživným, pričom toto výživné sám dobrovoľne navýšil zasielaním finančných prostriedkov na účet matky a úhradou ďalších potrieb maloletých detí.

9. Keďže rodičia v súčasnej dobe žijú v jednej domácnosti, napriek tomu, že túto spoločne nevedú, nebolo dôvodné, aby ďalej bol upravovaný styk otca s maloletými deťmi, ktorý sa upravoval v čase, keď matka s deťmi nežila v spoločnej domácnosti. Aj keď sú tu naďalej dôvody na zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti matky a určenie výživného zo strany otca, keďže vzťahy medzi rodičmi sú vypäté a nevedú spoločnú domácnosť, keďže viac-menej žije oddelene, súd styk otca s maloletými deťmi neupravil, nakoľko sa zdržiavajú v jednom spoločnom rodinnom dome.

10. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ust. § 52 Civilného mimosporového poriadku.

III. Obsah odvolania a vyjadreniek odvolaniu

11. Proti tomuto rozsudku, a to proti výroku o zvýšení výživného, podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka. Žiadala zmeniť rozsudok tak, že súd zaviazá platiť výživné na každé dieťa vo výške 200 Eur mesačne počnúc dňom podania návrhu na zvýšenie výživného.

12. Matka v odvolaní uviedla, že súd v rozhodnutí opomenul výrok, ktorým návrh matky v prevyšujúcej časti zamietol, preto v súlade s ust. 225 CSP navrhuje doplnenie rozsudku. Je nepochybné, že v danom prípade boli splnené podmienky pre zmenu pôvodného rozhodnutia súdu o výživnom, keďže naposledy bolo výživné určené pred 12 rokmi, keď mal. I. mal 3 roky a mal. G. mala 5 mesiacov, kým v súčasnosti I. navštevuje 9. ročník základnej školy, a G. 6. ročník. Avšak aj vzhľadom na tento pomerne dlhý časový odstup je zvýšenie výživného len o 100 Eur mesačne na každé dieťa za neprimerane nízke. Matka poukázala na nepriaznivý zdravotný stav mal. detí, ktoré sa liečia na celiakiu, pričom náklady na stravu vyčíslila na sumu 500,- eur mesačne. Zároveň poukázala na potrebu čelustnoortopedickej liečby u mal. G. v sume 578,25 Eur a tiež v budúcnosti u mal. I.. Okrem toho boli zo strany matky uvádzané výdavky bežnej povahy, t. j. na ošatenie, školu, záujmy, hygienu. Matka namieta jednak výšku určeného výživného, ktorá podľa nej nezodpovedá potrebám maloletých detí a možnostiam a schopnostiam otca, a jednak to, že súd výživné zvýšil až od právoplatnosti rozhodnutia o zvýšení výživného a nie od podania návrhu, ako to požadovala matka. Zároveň namietala, že súd prvej inštancie započítal otcov príspevok vo výške 200,- Eur na výživné. Podľa matky išlo o príspevok do domácnosti, ktorým boli uhrádzané potreby celej rodiny (hygiena, výdavky na čistiace prostriedky, kúpu spotrebičov, starostlivosť o záhradu a pod.) Nesúhlasila so započítaním sumy 200,- Eur na každé z mal. detí po 100,- Eur na výživné. Mala zato, že nebolo preukázané, že by otec od podania návrhu platil výživné na maloleté deti a žiadala priznať výživné odo dňa podania návrhu. Namietala, že pokiaľ otec tvrdil, že je nezamestnaný a bez príjmu, ťažko by mu príspevky do domácnosti v sume 200,- Eur poskytovali rodičia, ktorí sú starobní dôchodcovia. Uviedla, že otec je vlastníkom viacerých vozidiel (S.), ktoré využíva na výkon prác, za ktoré má príjem, aj keď nie je oficiálne priznaný. Nesúhlasila s tvrdením otca, že ide o stroje jeho brata. Otec v minulosti pracoval ako vodič nákladnej dopravy, pričom jeho príjem bol 1.100 Eur mesačne netto. Ide o príjem, ktorý by mu umožňoval uhrádzať aj vyššie výživné na maloleté deti, a tak pokryť ich zvýšené výdavky predovšetkým na špeciálnu stravu. Otec tvrdil, že tejto práce sa vzdal zo zdravotných dôvodov, avšak žiadne takéto dôvody nepreukázal. Nemal reálne dôvody pre ukončenie tohto pracovného pomeru, z ktorého mal relatívne vysoký príjem. Zo zápisnice zo záznamu z prvého stretnutia rodičov zo dňa 05.04.2019 vyplýva, že otcovi boli ponúknuté práce za cca 400-500 Eur mesačne, avšak za takúto sumu nebol ochotný pracovať. Obdobie, v ktorom bol otec nezamestnaný a nemal príjem, nemožno zohľadňovať v neprospech maloletých detí. Pokiaľ by otec mal naozaj úprimný záujem zabezpečiť svojim deťom splnenie všetkých ich potrieb, nezostal by nezamestnaný, bez akéhokoľvek príjmu, ale akceptoval by aj prácu za 400-500 Eur mesačne, pretože aj z takejto sumy by mohol deťom uhrádzať viac, ako keď nemal žiaden príjem. Je potrebné zohľadniť princíp potenciality a pri výške výživného vychádzať z príjmu otca, ktorý je schopný dosiahnuť, t.j. minimálne 1.100 Eur. Súd taktiež vychádzal z toho, že otec poplatil deťom stravu v škole a cestovné, a to až do septembra 2019. Pravdou však je, že im uhradil tieto výdavky len do júna 2019, počas prázdnin stravovanie zabezpečovala matka. A keďže v novom školskom roku zanikla možnosť zabezpečiť bezlepkovú stravu v školskom zariadení, od

septembra 2019 doposiaľ zabezpečuje stravu aj cestovné deťom výlučne matka. Nemožno akceptovať, aby celkovú starostlivosť o dieťa zabezpečovala len matka. Matka deťom poskytuje osobnú starostlivosť, zabezpečuje napĺňanie ich dennodenných potrieb, vozí ich na krúžky a pod. Mal. I. má S., vyžaduje osobitný prístup, pomoc pri príprave na vyučovanie, ale aj v rámci bežného života, keďže sa neorientuje v priestore a čase a potrebuje byť usmerňovaný pri každej činnosti. A toto zabezpečuje len matka. Okrem toho, otec na pojednávaní dňa 28.01.2020 priznal, že predajom nehnuteľností získal sumu 8.000 Eur. Z tejto mohol pokryť výživné na obdobie 20 mesiacov po 200,- eur mesačne na každé dieťa. Otec ani nepreukázal, že z tejto sumy uhradil nejaké dlhy. Súd mal preto tento príjem otca pri určení výšky výživného zohľadniť. Zároveň aj keď starostlivosť o rodičov je dôležitá, nemožno akceptovať takýto pokles príjmu otca z dôvodu, že opatruje svojho otca. V prvom rade by totiž mal rodič zabezpečiť svoje maloleté deti, ktoré nemajú inú možnosť uspokojovania svojich potrieb. Pri určovaní výživného mal súd vychádzať z jeho potencionálneho príjmu, t.j. zo sumy 1.100 Eur mesačne. Keďže zvýšené výdavky na stravu, ale aj školu a iné potreby maloletých detí sú nepochybné, pri príjme otca 1.100 Eur netto je výživné vo výške 130 Eur a 150 Eur neprimerane nízke, keďže takéto výživné nepokryje ani mesačné výdavky na bezlepkovú stravu. Rovnako neobstojí ani rozhodnutie súdu, ktorým zvýšil výživné na maloleté deti až od právoplatnosti rozhodnutia, keďže pomery maloletých detí (zvýšené výdavky) sa zmenili minimálne od podania návrhu, a na druhej strane u otca nemožno zníženie jeho príjmu akceptovať. Súd 1. inštancie síce vykonal rozsiahle dokazovanie, avšak jeho záver o zvýšení výživného len na sumu 130 Eur a 150 Eur nie je správny, a to s poukazom na pomerne dlhú dobu, ktorá uplynula od poslednej úpravy výživného, s poukazom na výdavky maloletých spojených s ich nepriaznivým zdravotným stavom, ako aj potencionálnymi možnosťami otca, ktoré sú omnoho vyššie ako jeho faktické príjmy.

13. K odvolaniu matky sa vyjadrili kolízny opatrovník a otec.

14. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že vzhľadom k tomu, že rodičia nie sú ochotní sa dohodnúť, necháva na zvážení súdu závažnosť ich tvrdení a navrhol rozhodnúť v záujme maloletých detí.

15. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky žiadal rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Nesúhlasil s odvolacími námietkami matky. Uviedol, že podstatou celého sporu je skutočnosť, že účastníci konania v súčasnosti žijú v spoločnej domácnosti ako manželia, otec riadne prispieval na spoločnú domácnosť a platil výživné maloletým deťom, teda účastníci konania spolu hospodárili, avšak matka sa rozhodla, že chce ukončiť manželstvo a namiesto toho, aby podala návrh na rozvod, tak účelovo podala návrh na úpravu práva a povinností k maloletým deťom, pričom ako sa vyjadrila na výsluchu v rámci projektu Cochem nepodala návrh na rozvod len z toho dôvodu, že čaká ako dopadne konanie o výživné a potom podá návrh na rozvod, aby súd v rozvodovom konaní vychádzal z tohto rozsudku. Otec prispieval na chod spoločnej domácnosti finančne ako aj maloletým deťom platí sumu 200,-Eur. Túto sumu správne súd prvej inštancie považoval za dostačujúcu a zohľadnil podiel otca na finančnej starostlivosti o maloleté deti. Nie je pravdou, že by sa otec nepodieľal na osobne starostlivosti o maloleté deti, že táto bola výlučne na matke. Pokiaľ ide o zdravotný stav maloletých detí, tak tieto majú celiakiu, avšak otec robil riadne nákupy do domácnosti, platil im stravu v škole a staral sa o nich s prihliadnutím na ich zvýšené potreby úmerne zdravotnému stavu. Matka sama na pojednávaní najprv tvrdila, že otec nerobí nákupy, a potom keď otec preukázal, že nákupy robí, tak tvrdila, že nákupy robí zle, že nakupuje raz málo, potom veľa, potom draho, a pod.. Je evidentné, že matka klame a zavádza a jej vyjadrenia sú protichodné a účelové v snahe získať od otca čo najviac peňažných prostriedkov, ani nie pre maloleté deti, ale z pomsty voči otcovi. Pokiaľ ide o čelustnoortopedickú liečbu, tieto náklady ku dňu vyhlásenia rozsudku neexistovali. Pokiaľ ide o námietku, že otcovi bola ponúkaná práca za 400-500,-Eur mesačne a je potrebné uplatniť princíp potencionality, keďže otec pracoval ako vodič nákladnej dopravy, kde mal príjem 1.100,-Eur, otec uviedol, že sa od 01.01.2020 opätovne zamestnal na prácu na 4h a začal poberať aj opatrovateľský príspevok na svojho otca, pričom jeho príjem predstavuje 700,- Eur, z ktorého dôvodu nemožno uplatniť princíp potencionality, nakoľko je preukázaný reálny príjem otca v danom mieste a danom čase. Otec nebol ku dňu vyhlásenia rozsudku nezamestnaný, kedy by bolo potrebné uplatniť princíp proporcionality. Otec neodmietol inú vhodnú prácu počas súdneho konania, ani účelovo, aby nemusel matke platiť výživné. Otec dlhodobo pravdivo uvádzal súdu prvej inštancie, že sa musí starať o ťažko chorého otca a vybavuje si opatrovateľský príspevok. Otcovi sa od 01.01.2020 podarilo aj zamestnať, aj keď na kratší pracovný čas, pričom kratší pracovný čas je logický vzhľadom na starostlivosť o otca a poberanie opatrovateľského príspevku. Pokiaľ ide o predaj pozemkov, nesúhlasí s argumentáciou matky, že otec

predal pozemky za kúpnu cenu 8.000,-Eur, výživné sa má platiť podľa odôvodnených potrieb maloletých detí a podľa zárobkových a majetkových pomerov oprávneného a povinného rodiča, a nie podľa toho, že otec predal pozemky za sumu 8.000,-Eur a keby dal všetky peňažné prostriedky na výživné, tak to vystačí na výživné na 20 mesiacov dopredu. Táto argumentácia je právne nesprávna. Otec nie je povinný celý svoj majetok, úspory, resp. celú kúpnu cenu rozpočítať na výživné, na úkor svojho vlastného živobytia, stravy, hygienických potrieb, liekov a pod.. Ak by otec nepredal pozemky, nemal by žiadne peňažné prostriedky a potom podľa argumentácie matky, by nemusel maloletým deťom platiť žiadnu sumu. Otec by mal minúť celú kúpnu cenu 8.000,-Eur na výživné na 20 mesiacov, ale matka neuvádza, že čo nastane po uplynutí 20 mesiacov, či maloleté deti prestanú mať odôvodnené potreby, že otec nebude mať peniaze ani pre seba. Otcov príjem v sume 700,-Eur mesačne umožňuje otcovi platiť výživné v sume 130,-Eur a 150,-Eur na maloleté deti, pričom táto suma postačuje aj na pokrytie bezlepkovej stravy a aj na základné potreby maloletých detí. Otec prispieva na deti aj osobnou starostlivosťou, čo je potrebné taktiež zohľadniť. Žiaden potencionálny príjem v sume 1.100,-Eur otec nemá a preto nie je možné uplatniť princíp potencionality. Matka na pojednávaniach priznala, že otec sa o maloleté deti stará osobne, že im prispieva na výživu a že robí nákupy, dokonca po vyhlásení rozsudku spočiatku nechcela podať odvolanie. Súd prvej inštancie správne uznal, že otec platil výživné po 100,-Eur mesačne na každé maloleté dieťa a toto výživné zvýšil až od právoplatnosti rozhodnutia o zvýšení výživného na adekvátnu sumu 130,-Eur na mal. G. a 150,-Eur na mal. I. mesačne.

16. Matka k vyjadreniu kolízneho opatrovníka k jej odvolaniu uviedla, že trvá na podanom odvolaní v celom rozsahu. ÚPSVaR vo svojom vyjadrení poukázal na vyjadrenie otca, že je zamestnaný na polovičný úväzok vo firme D., s.r.o., prispieva sumou 200 Eur mesačne, deťom uhrádza obedy v škole a cestovné a robí nákupy do rodiny. Toto vyjadrenie však nezodpovedá skutočnosti. Už v konaní na súde 1. inštancie bolo ustálené, že otec uhrádzal deťom obedy v škole v minulom školskom roku, t.j. do júna 2019. Keďže v tomto školskom roku už škola neponúkala možnosť bezlepkovej stravy, o obedy sa musela postarať matka. Rovnako cestovné 10 eur mesačne uhrádzal otec len do júna 2019, odvtedy tieto platby uhrádzala matka. V súčasnosti celá povinnosť uspokojiť deťom ich potreby je na matke. Matka zabezpečuje nákup bezlepkovej stravy, stará sa o ich stravu, oblečenie, hygienu, voľný čas, vzdelanie a pod. Celkovú starostlivosť o maloleté deti tak zabezpečuje výlučne matka. Predovšetkým mal. I., ktorý trpí S., vyžaduje zvýšenú osobnú starostlivosť matky, a to tak pri bežných činnostiach (keďže má problém orientovať sa v priestore a čase, matka mu musí pripomínať, kedy a kam má ísť, prípadne ho tam odviezť), ale aj pri príprave na vyučovanie. Otec v tomto smere nie je nápomocný. Takáto osobná starostlivosť je postavená na roveň finančným plneniam. Je preto dôvodné požadovať, aby otec, ak nezabezpečuje osobnú starostlivosť o deti, zabezpečil aspoň dostatok finančných prostriedkov, aby pokryl náklady potrieb svojich detí. Príjem otca, resp. možnosti jeho príjmu sú pritom omnoho vyššie ako je príjem matky. Otec je preto schopný prispievať na výživu svojich detí vyššou sumou, ako určil súd, keďže 150 Eur na mal. I. a 130 Eur na mal. G. nepostačuje ani na mesačný nákup bezlepkových potravín. Pokiaľ otec prispieva sumou 200 Eur mesačne, ako vyplýva aj z výpisov z účtu, ide o príspevok na domácnosť, nie výživné na deti. Súd preto nesprávne posúdil dané sumy, keď ich zohľadnil ako výživné, a výživné zvýšil až od právoplatnosti rozsudku. Ak by aj malo ísť o výživné, suma 100 Eur mesačne je pri oprávnených výdavkoch maloletých detí absolútne nepostačujúca. Výrok súdu, ktorým otca zaviazal na plnenie až právoplatnosťou, neobstojí, keďže rozsudky o výživnom sú podľa § 44 CMP tzv. predbežne vykonateľné, tj. otec je povinný platiť zvýšené výživné už ich vykonateľnosťou.

17. Matka k vyjadreniu otca k jej odvolaniu uviedla, že trvá na podanom odvolaní v celom rozsahu. K odvolacej námietke matky, že suma 200 Eur, ktorú otec doposiaľ hradil, nemožno považovať za výživné, otec vo svojom vyjadrení uviedol: „otec prispieval na chod spoločnej domácnosti finančne, ako aj maloletým deťom platí sumu 200 Eur“. Aj toto vyjadrenie potvrdzuje, že otec uvedenou sumou neprispieval na výdavky maloletých detí, ale na chod celej domácnosti. Z tejto sumy sa uhrádzali výdavky na starostlivosť a údržbu domu, záhrady, hygienu, spotrebiče a pod, ktoré boli využívané aj samotným otcem. Nešlo teda o úhradu výdavkov maloletých detí, predovšetkým výdavkov na bezlepkovú stravu. Pokiaľ ide o nákupy do domácnosti, otec mal toto preukázať. Z výpisu z účtu otca je možné vyčítať, že otec nakupoval potraviny, ale bolo tiež preukázané, že manželia spolu nehospodária. Nákupy, ktoré otec robil, sú nákupmi potravín pre jeho potrebu. Bolo preukázané, že matka aj deti majú celiakiu, preto kúpu potravín zabezpečuje výlučne matka, ktorá vie, čo deti môžu jesť. U mal. G. sa vekom celiakia zhoršila natoľko, že neprichádza do úvahy ani stopové množstvo lepku, teda výber potravín musí byť o to väčší. Matka predložil súdu potvrdenia, z ktorých je zrejmé, že kúpu stravy, aj vzhľadom na obmedzenia, ktoré má ona i deti, zabezpečuje výlučne sama. Otec ďalej odmieta uplatňovanie princípu potencionality

príjmu. Otec bol zamestnaný ako vodič s príjmom 1.100 Eur netto, tohto zamestnania sa vzdal bez zjavného dôvodu, bol dlhodobo nezamestnaný, pričom podľa vlastného vyjadrenia odmietol pracovať za príjem 400-500 Eur mesačne. Otec odôvodňoval svoju neschopnosť platiť vyššie výživné práve tým, že je nezamestnaný bez príjmu. Zároveň riadne neodôvodnil, prečo ukončil pracovný pomer, z ktorého mal pomerne vysoký príjem, a zároveň odmietal vykonávať inú prácu. V súčasnosti poberá opatrovateľský príspevok, jeho príjem je aj v súčasnosti nižší ako v minulosti. Pre obdobie, keď bol otec nezamestnaný a odmietol aj inú prácu, hoci za 400-500 Eur je dôvodné použiť princíp potenciality. A rovnako to platí aj pre súčasnosť, keď otec poberá opatrovateľský príspevok a mzdu za výkon práce na skrátený pracovný pomer. Pokles príjmu z dôvodu, že otec opatruje svojho otca nemožno akceptovať. Otec mal možnosť zabezpečiť starostlivosť o svojho otca aj iným spôsobom (otec má ďalších súrodencov, ktorí mohli rovnako opatrovať rodiča, mal možnosť zabezpečiť opatrovatelku a pod.) Pokiaľ ide o sumu 8.000 Eur, túto sumu mal súd zohľadniť ako príjem otca, hoci jednorazový.

18. Otec v duplike k vyjadreniu matky žiadal napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Vecne argumentoval tým, čo predostrel vo svojom vyjadrení k odvolaniu matky, pričom doplnil, že aj on osobne poskytuje starostlivosť o maloleté deti. Trval na tom, že pri sume 200,- Eur išlo o príspevok na úhradu výdavkov na maloleté deti, vrátane stravy aj bezlepkovej. Poukázal na výpis z účtu, kde je zrejme, že nakupoval potraviny, pričom matka na pojednávaní sama uviedla, že nákupy robil, že kupoval potraviny aj mäso a mäsové výrobky. Robil riadne nákupy do domácnosti, platil mal. deťom stravu v škole a staral sa o ne s prihliadnutím na ich zvýšené potreby úmerne zdravotnému stavu. Matka sama na pojednávaní najprv tvrdila, že otec nerobí nákupy, a potom keď otec preukázal, že nákupy robí, tak tvrdila, že nákupy robí zle, že nakupuje raz málo, potom veľa, potom draho, a pod.. Otec sa nevzdal výhodnejšieho zamestnania a príjmu bez dôležitého dôvodu. Od 01.01.2020 opätovne zamestnal na prácu na 4h a začal poberať aj opatrovateľský príspevok na svojho otca, pričom jeho príjem predstavuje 700,-Eur, z ktorého dôvodu nemožno uplatniť princíp potenciality, nakoľko je preukázaný reálny príjem otca v danom mieste a danom čase. Otec nebol ku dňu vyhlásenia rozsudku nezamestnaný, kedy by bolo potrebné uplatniť princíp proporcionality. Otec neodmietol inú vhodnú prácu počas súdneho konania, ani účelovo, aby nemusel matke platiť výživné. Otec dlhodobo pravdivo uvádzal súdu prvej inštancie, že sa musí starať o ťažko chorého otca a vybavuje si opatrovateľský príspevok. Síce predal pozemky za kúpnu cenu 8.000,-Eur, avšak nemožno to vziať do úvahy ako jednorazový príjem, a zohľadniť námietku matky, že otec má dostatok finančných prostriedkov na úhradu výživného na 20 mesiacov, nakoľko výživné sa má platiť podľa odôvodnených potrieb maloletých detí a podľa zárobkových a majetkových pomerov oprávneného a povinného rodiča a nie podľa toho, že otec predal pozemky za sumu 8.000,-Eur. Ak by otec nepredal pozemky, nemal by žiadne peňažné prostriedky a potom podľa argumentácie matky, by nemusel maloletým deťom platiť žiadnu sumu. Otcov príjem v sume 700,-Eur mesačne umožňuje otcovi platiť výživné v sume 130,-Eur a 150,-Eur na maloleté deti, pričom táto suma postačuje aj na pokrytie bezlepkovej stravy a aj na základné potreby maloletých detí.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

19. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie otca bolo podané včas, oprávnenou osobou - účastníkom konania proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, preskúmal napadnuté rozhodnutie postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že rozsudok súdu vo výroku o zvýšení výživného je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“). Rozsudok v časti zamietnutia návrhu matky na zvýšenie výživného od 14.02.2019 do vykonateľnosti výroku o výživnom a vo výroku o trovách konania je potrebné zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

20. Odvolací súd sa v napadnutom výroku o zvýšení výživného stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku (§ 387 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z.).

21. Podľa § 62 ods. 2 zákona číslo 36/2005 Z.z. o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

22. Oboznámiac sa so skutočným stavom veci zisteným súdom prvej inštancie, rodičia mal. detí žijú v spoločnej domácnosti. Matka v priebehu konania zdôrazňovala, že osobnú starostlivosť o maloletých zabezpečuje sama, otec tieto jej tvrdenia popieral a uvádzal, že aj on poskytuje mal. deťom osobnú starostlivosť. Úprava výživného bola naposledy učená rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 24P/330/2007 zo dňa 07.11.2007, kedy bol maloletý I. vo veku necelých troch rokov a maloletá G. vo veku 5 mesiacov. Matka bola v tom čase na materskej dovolenke a nežila s otcom mal. detí v spoločnej domácnosti. Výživné na mal. I. bolo predmetným rozsudkom určené na 1 600,- Sk a na mal.. vo výške 1 100,- Sk. Otec bol zamestnaný v spoločnosti Q.-A. D. s.r.o. s priemerným čistým mesačným príjmom 12 000,- Sk, t. j. 398,32 eur mesačne. V súčasnosti je maloletý I. má 15 rokov a maloletá G. 13 rokov. Otec naposledy pracoval v spoločnosti S. J. D. s.r.o. ako vodič nákladnej dopravy, kde ukončil pracovný pomer dohodou pre zdravotný stav, kedy ho mal zamestnávateľ nútiť pracovať v zahraničí, a to aj 12 až 15 hodín nepretržite. Jeho príjem bol cca 800 Eur plus diéty.

23. V súčasnosti otec je zamestnaný vo firme D. s.r.o. G. kde dosahuje príjem 290,- Eur mesačne. Zároveň otec poberá na svojho otca opatrovateľský príspevok vo výške 430,35 Eur.

24. Matka v odvolaní namietala, že súd mal pri určení výšky výživného vychádzať z potenciality príjmu otca, ktorý dosahoval, keď bol zamestnaný ako vodič nákladnej dopravy, ďalej že súd mal zohľadniť okolnosť, že otec nadobudol finančné prostriedky za predaj pozemkov vo výške 8 000,- Eur, že 200 Eur, ktoré zasielal matke nepredstavovali výživné, ale zabezpečovali sa nimi všetky náklady v domácnosti, teda aj náklady v prospech otca, ďalej tiež že určená suma výživného je pre mal. deti nepostačujúca, sama matka poskytuje deťom osobnú starostlivosť a starostlivosť o svojho otca nemusí vykonávať len otec mal. detí, ale môžu ju poskytovať aj súrodenci otca.

25. Pokiaľ ide o výšku zvýšeného výživného, odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočný stav vecí, vyvodil z neho tomu prislúchajúce skutkové závery a vec správne právne posúdil. Uplatnené odvolacie dôvody nenašli v rozhodnutí odvolacieho súdu svoje opodstatnenie. Napadnutý rozsudok v tejto časti považuje odvolací súd za vecne správny, jeho správnosť argumentuje nasledovne.

26. Právne posúdenie veci súdom prvej inštancie odvolací súd dopĺňa:

27. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

28. Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

29. Pre rozhodnutie o návrhu na zmenu vyživovacej povinnosti určenej predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím súdu je potrebné mať na zreteli ust. § 230 CSP i ust. § 78 ods. 1 zákona č.36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“). CSP v uvedenom ustanovení určuje, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednať znova (prekážka res iudicata - veci rozhodnutej). CMP však počíta s prípadmi, keď nie je objektívne možné túto zásadu dodržať, konkrétne ust. § 121 CMP, ktoré umožňuje zmenu rozsudku o výživnom, ak sa zmenili pomery. Za zmenu pomerov možno považovať okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie rozsahu vyživovacej povinnosti (zásada „rebus sic stantibus“).

30. Pri rozhodovaní o zmene výživného na účely zisťovania pomerov je potrebné porovnať okolnosti v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s okolnosťami v čase nového rozhodnutia, pričom predpokladom takejto zmeny je výrazná a trvalá zmena pomerov, či už na strane maloletého dieťaťa alebo na strane povinného rodiča. Takouto zmenou môže byť podstatne vyšší vek dieťaťa a s tým spojený nárast nevyhnutných nákladov, trvalá zmena zdravotného stavu, nástup dieťaťa do školy vyššieho stupňa a pod..

31. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnúť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavujú v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Relevantné pre rozhodnutie o podanom návrhu na zvýšenie výživného je

nielen to, či sa výrazne, trvalo, nie krátkodobo alebo nepatrne zmenili okolnosti na strane oprávneného dieťaťa, ale aj na strane povinného rodiča, ktoré boli podkladom pre predchádzajúce rozhodnutie o výživnom.

32. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti na mal. dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti a schopnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami (fyzickou zdatnosťou, pracovnými skúsenosťami, vzdelaním a pod.), ale aj okolnosťami objektívneho charakteru (existenciou pracovných príležitostí), primeraných daným schopnostiam, resp. vlastnostiam rodičov.

33. Zo skutkových zistení súdu prvej inštancie je zrejmé, že od poslednej úpravy výživného uplynulo obdobie 12 rokov. So stúpajúcim vekom detí stúpajú výdavky na ich stravu, ošatenie, obuv a v neposlednom rade aj školské potreby. Mal. deti sa venujú záujmovým aktivitám, prechádzajú prirodzeným vývinom, niet pochyb, že ich organizmu v súvislosti s dospievaním vyžaduje zvýšené nároky na množstvo prijímanej potreby, obmenu vyžaduje pravidelne aj ich šatník. Vychádzajúc z uvedeného, na strane maloletých detí došlo k objektívnemu nárastu životných nákladov detí, na ktorý sa prihladne vždy pri zmene pomerov (§ 78 ods. 1 zákona o rodine), dôvodiac tým zvýšenie výživného na mal. deti. Zároveň aj odvolací súd prihliadol na skutočnosť, že obe mal. deti sú celiatici, čo prináša na ich strane zvýšené náklady v súvislosti so stravou. V tomto rozsahu odvolací súd nevzhliadol v rozhodovacej činnosti súdu prvej inštancie žiadne nesprávne skutkové zistenie ani nesprávne právne posúdenie veci a len dopĺňa, že matka vyčísliła mesačné výdavky na stravu v sume 400,- Eur.

34. Pokiaľ matka poukázala na to, že je potrebné zohľadniť jej osobnú starostlivosť o maloletých, odvolací súd konštatuje, že aj otec uvádzal, že túto mal. deťom poskytuje. Dokazovanie v tomto smere, rovnako ako dokazovanie o nakupovaných potravinách otcom, je obtiažne, už aj vzhľadom k tomu, že rodičia žijú v spoločnej domácnosti.

35. Pokiaľ ide o samotnú výšku výživného určeného súdom prvej inštancie, je potrebné ju považovať za dostačujúcu vzhľadom na všetky relevantné okolnosti. Otcov preukázateľný príjem je cca 700,- eur. Námietskou matky, že starostlivosť o mal. deti má byť zabezpečená niektorým zo súrodencov otca, sa odvolací súd nemôže zaoberať z dôvodu, že posúdenie možností, schopností a predpokladov na výkon takejto činnosti nie je v jeho kompetencii.

36. Zároveň je potrebné brať na zreteľ, že okrem výdavkov, ktoré uviedla matka, otec uhrádza všetky poplatky spojené s bývaním. Obaja rodičia to zhodne potvrdili.

37. Odvolací podporne zohľadnil aj rozhodovacu prax súdov Českej republiky v otázkach určovania výživného, a to vzhľadom na podobnosť právneho prostredia. Pri určovaní výšky výživného je potrebné zobrať do úvahy materiál Ministerstva spravodlivosti ČR z roku 2010 pod názvom „Doporučená výchozí rozmezí pro stanovení výše výživného za účelem sjednocení rozhodovací praxe soudů v otázkách výživného na nezaopatřené děti“ (<https://justice.cz/web/msp?clanek=opatrovnicka-agenda>), podľa ktorého vekovej kategórii oprávneného dieťaťa 15-17 rokov zodpovedá 16 - 22% čistého príjmu povinného rodiča. Po prepočte výšky výživného (100/650) percentuálny podiel výživného na mal. dieťa predstavuje z celkového čistého príjmu otca 15,4%, teda pod spodnou hranicou vekového rozpätia dieťaťa.

38. Za daného stavu odvolací súd nevzhliadol opodstatnenosť podaných odvolacích dôvodov vo vzťahu k výroku o zvýšení výživného. Súd prvej inštancie dospel pri rozhodovaní k správnym skutkovým zisteniam, vec správne právne posúdil, preto odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok vo výroku o zvýšení výživného ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

39. Pokiaľ ide o časť výroku o zvýšení výživného, ktorou súd prvej inštancie určil otcovi povinnosť platiť výživné od právoplatnosti rozsudku, odvolací súd konštatuje:

40. Podľa § 44 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku, rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

41. V zmysle horecítovaného ustanovenia § 44 Civilného mimosporového poriadku sú rozsudky o výživnom tzv. predbežne vykonateľné. To znamená, že sú vykonateľné doručením rozsudku. Toto ustanovenie nie je možné vylúčiť. Zákon nepripúšťa možnosť odložiť vykonateľnosť výroku súdu o výživnom. Nápravu takéhoto rozhodnutia je možné dosiahnuť iba v rámci odvolacieho konania, pričom je rozhodnutie o výživnom vykonateľné, kým odvolací súd nezruší takýto rozsudok.

42. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že pokiaľ súd prvej inštancie určil otcovi povinnosť výživného počnúc právoplatnosťou rozsudku, postupoval v rozpore s vyššie citovaným zákonným ustanovením. Aj keď súd konštatoval, že výživné nepriznal od podania návrhu z dôvodu, že otec prispieval na výživu detí vyšším výživným, pričom toto výživné sám dobrovoľne navýšil zasielaním finančných prostriedkov na účet matky a úhradou ďalších potrieb mal. detí, odvolací súd nezvážil dôvod na takýto postup, keďže z obsahu spisu, a to z výpovede matky na pojednávaní dňa 12.11.2019 (č. l. 103 p. v.) a z pripojených výpisov z účtu otca nevyplýva jednoznačne, že plnenie otca vo výške 200,- Eur mesačne je plnením výlučne na výživné. Vo výpisoch z účtu (č. l. 126 p. v. a nasl.) je účel platby otca označený ako „rodina - deti“. Vzhľadom na námietku matky, že išlo o plnenie, z ktorého sa pokrývali potreby domácnosti (napr. hygiena, náklady na údržbu domu, záhrady, spotrebiče a pod.), javí sa jednoznačne nepreukázaným, že predmetné plnenia boli určené výlučne na výživu mal. detí. S uvedeným preto súvisí otázka, či sú splnené podmienky na priznanie výživného od podania návrhu a či je správny postup súdu prvej inštancie, ktorý otcom plnenú sumu 200,- Eur mesačne započítal na výživné, každému z mal. detí po 100,- Eur. Žiada sa dodať, že otec túto námietku matky ani nerozporoval, prípadne sa k nej nevyjadril.

43. Preto odvolací súd výrok rozsudku v časti zamietnutia návrhu matky na zvýšenie výživného od 14.02.2019 (od podania návrhu) do vykonateľnosti výroku o výživnom a v súvisiacom výroku o trovách konania postupom podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

44. Úlohou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní opätovne sa zaoberať dôvodnosťou návrhu matky na zvýšenie výživného od podania návrhu, t. j. od 14.02.2019 vo vyššie naznačenom smere a prípadne rozhodne aj o dlžnom výživnom.

45. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).